

KLIMAMINISTEERIUM

Mina ja vesi

Reeda Iismaa
Veeosakonna nõunik

Mina ja vesi

Milleks ma vett kasutan?

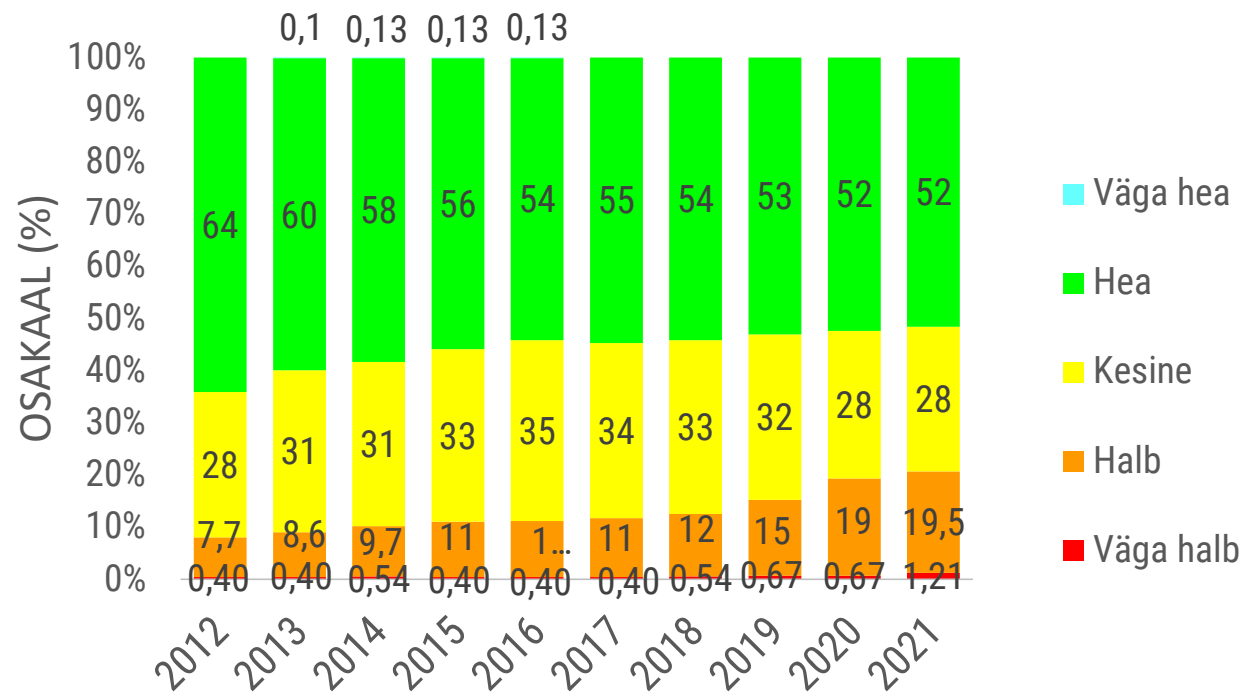
Mis kvaliteedis mul vett on vaja?

Mis koguses mul vett on vaja?

Kas vett on piisavas koguses mulle vajalikus kvaliteedis?

Vee müüt:
Eesti
vetega on
kõik hästi!

PINNAVEEKOGUMITE KOONDSEISUND 2012–2021

Jõe reostus liigitub looduskatastroofiks

ELI ARULA
eli.arula@postimees.ee

Nädalavahetusel möödus kaks nädalat sellest, kui Põltsamaa vallas Umbusi jõest avastati reostus. Viimastes hinnangutes nimetavad nii spetsialistid

algatati kriminaaluurimine, mida juhib Lõuna ringkonna-prokuratuur.

Eelmise neljapäeva õhtul kogunes Umbusi jõe lähistel asuvasse Lustivere kultuurimajja pea saalitäis rahvast, et kuulata juhtunu kohta asjaosaliste selgitusi.

Sündmusest andis teiste seas ülevaate ka keskkonnaameti peadirektor Rainer Vakra ning teadusliku poole seletas lahti Eesti maaüli-

ehk julgelt üle poole olid jõe-forellid.

Kõiki hukkunud kalu liigiti täpsustada Vakra ei saanud, kuid kohalikud vabatahtlikud, kes jõe puhastamas käisid, teadsid rääkida, et hukkunud kalade seas oli esindatud lausa tosin liiki. Leiti ka kaitsealuseid liike, nagu võldas, hink ja ojasilm.

veest kogu hapniku ära. Samas juhtis Tuvikene tähelepanu ka asjaolule, et kalade hukkumine ei ole seotud ainult hapnikuvaegusega. «Kuna hukkunute seas olid ka angerjas ja linask, kes taluvad hapnikuvaest vett, peab olema põhjusi teisi,» seletas teadlane.

Kui palju jäi ellu?

Tuvikese hinnangul oli Umbusi jões tegu mitme halva asjaolu kokkulangemisega. Lisaks sel-

VIDEO JA FOTOD | Põltsamaa vallas on ulatuslik veereostus. Jões on suurel hulgal hukkunud kalu (149)

Karoliina Vasli
karoliina.vasli@delfi.ee

Argo Ingver
argo.ingver@delfi.ee

Umbusi jõest Jõgeval ja Põltsamaal leitud reostus on silomahl

Avaldatud: 1 august, 2022

Laupäeval, 30. juulil 2022 sai Keskkonnaamet teate, et Umbusi jõe vesi on kahtlast värvi. Pühapäevaks, 31. juuliks oli reostusallikas avastatud ja suletud.

AS Pajusi ABF farmi silohoidlatest lekkis silomahl sadeveekanaliseerimise kaudu jõudis silomahl mööda kraavi Umbusi jõkke. „Eile leidsime reostuse allika ja õhtul kella 19ks sai kraavi suue liivaga suletud ning reostuse levik lõpetatud. Suur tänu hoolivatele kodanikele, kes reostusest märku andsid!“ ütles Keskkonnaameti järelvalveosakonna Jõgevamaa büroo juhataja Dora Kukk.

Jõkke sattunud silomahl on tugev toitainete kontsentraat, mis tekitab veekogus hapnikupuuduse, mistõttu kalad ja teised loomad võivad hukkuda. Reostusallikast kuni Umbusi jõele on Keskkonnaamet surnud kalu ka leidnud – peamiselt forellid, aga ka näiteks mõned lõhed ja hauaid.

Hukkunud kalad Umbusi jões. Foto: Silver Vahi

GALERII

Terviseamet kustutas Raeküla ranna ametlike supluskohtade nimekirjast

Eno-Gerrit Link, Elisabeth Luik

Terviseameti teatel pole Pärnu Raeküla rand sellest hooajast ametlik supluskoht ja suplemine rannas pole soovitatav.

Terviseamet kustutas Raeküla ranna oma veebilehel avaldatud supluskohtade nimekirjast ja Pärnu linnavalitsusel tuleb paigal-

Pärnu Postimees

Uudised Arvamus Elu Kultuur Sport Tarbija Pärnu börs

Tellijale

Vana-Pärnu suplusvees avastati reostus

Pärnu Postimees

Uudised Arvamus Elu Kultuur Sport Tarbija Pärnu börs

Tellijale

Rannapealinna rannad saastuvad, põhjus on seni teadmata

Meelis Kalme, reporter
29. juuli 2020, 00:01

Kuula

13:58

Lo
KU
IN
oll
.....
AR

Tartu Postimees

Tellijale

Sügelema ajava veega rannas lehvib kollane lipp, mille tähendust suplejad ei tea

Kuula 5:37

Jens Raavik, ajakirjanik
1. juuli 2022, 09:01

Järjest rohkem on allikates ja jõgedes taimkaitsevahendite jääke ning ka sademeveest on leitud keelatud ainete jälgi, selgub riikliku veeseire tulemustest.

HELI RAAMETS
heli.raamets@maaleht.ee

“Tegime Olustvere pargi alli-

Postimees > Eesti

Tellijale

SÜRREAALSED FOTOD } Soodla veehoidla on ära kuivanud

Kuula 4:41

Alexandra Saarnit, ajakirjanik
14. september 2022, 00:01

Soodla veehoidla veevõrg on oluliselt üle koormatud. Foto: Sander Ilves

Emajõe veest Tartus leiti kobarmürke.

Vee müüt: Puhast vett on palju, jagub kõigile!

Joogivesi kraanist pole iseenesestmõistetav

Heade asjadega on kerge ära harjuda. Näiteks puhas, värske ja kvaliteetne joogivesi tundub nii iseenesestmõistetav, et selle peale pole vaja mõeldagi: keerad kraani lahti ja vesi voolab, ühtaegu tervislik ja värske. Joogivee puhustus tugineb aga pidevale tööle ja jälgimisele. Viimase paari kuu sündmused Eestis – Kuressaare avariis saastunud joogivesi ja põuast tingitud veepuudus Viimsis – on meenutanud, et mitte igal pool ja igal hetkel pole olukord nii roosiline.

90 protsenti tallinlastest saab vee Ülemiste veepuhastusjaamast, kus joogivesi toodetakse pinnaveest, ning kümnendik elanikest saab joogivee põhjaveest. Linlane tarbib keskmiselt 95 liitrit vett päevas. Põhjavesi tuleb sügavalt maa seest, on üldjuhul mikrobioloogiliselt puhas, kuid mineraalirikas (sisaldab nt rauda, mangaani) ja vajab enamasti filtreerimist. Pinnavee puhastamine on keerukam ja aeganõudvam: vett puhastatakse esmalt mehaaniliselt, siis keemiliselt ning protsessi lõpus ka desinfitseeritakse, et hävitada mikroorganismid ja ennetada nende võimalikku teket ja kasvu torustikus. Veeallikast sõltumata kehtivad kraaniveele ühesugused ranged nõuded.

KRISTIINA SOOVIK
Tallinna Vee veekvaliteedi juht

Suvisel ajal, kui pinnavee temperatuur on üle 15 kraadi, lisatakse mõnes linnaosas joogiveele täiendavalt kloori. Peamiselt on see vajalik piirkondades, kus kloori sisaldus vees on tavapäraselt väga madal ja temperatuuri mõjul veelgi langenud, näiteks Õismäel, Pirital ja Põhja-Tallinnas. Tegu on ennetava meetmega, mis aitab säilitada vee kvaliteeti torustikus ning tagada selle mikrobioloogilist puhtust.

Selle kohta, kui palju võib vees kloori olla, on hulk teaduslike uuringuid ja rangeid norme. Tarbija kraanis on jääkkloori terviseameti sätestatud piirnormiks 0,5 mg/l. Selline kogus kloori on tervele ohutu. Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on kehtestanud kloorile kui desinfitseerivale ainele joogivesi piirnormiks 5 mg/l. Kloori sisaldust vees analüüsitakse pidevalt nii veepuhastusjaamas kui jao-
tusvõrgus ja kraaniveesi peab vastama nii mikrobioloogilistele kui kee-

milistele kvaliteedinäitajatele. Näiteks oleme 2023. aastal võtnud kokku üle 1500 veeproovi, millest 100 protsenti on vastanud kõikidele normidele.

Kloreerimine pole aga ainus viis, kuidas veekvaliteeti hoida. Hooldame regulaarselt veetorustikku, mida ainuüksi Tallinnas on kokku 1200 kilomeetrit. Näiteks juulis teeme ennetavat hooldust Pirital linnaosas. Torustike hooldamisel otsime pidevalt tõhusamat ja kaasaegsemat tehnoloogiat. Tänavu võtsime kasutusele torustike jääpesu, mille käigus liigutame jäämassi läbi tänavatorustiku, et eemaldada sinna aja jooksul kogunenud setted.

 Pinnavee puhastamine on keerukam: esmalt puhastatakse mehaaniliselt, siis keemiliselt ning protsessi lõpus ka desinfitseeritakse.

Tarbijate hinnang Tallinna veekvaliteedile on soosiv: meie iga-aastane kliendirahulolu-uuring näitab, et ligi 90 protsenti inimestest usaldab kraanivett ja joob seda heameelega.

Parima veekvaliteedi tagamisel saab ka tarbija üht-teist ära teha, sest joogivee kvaliteeti mõjutab ka majasisese torustiku seisukord. Vanemad metalltorud kipuvad roostetama ja tulemuseks võib olla kollane või koguni pruunikas kraanivesi. Eri-
nevad setted loovad omakorda soodsad tingimused bakterite kasvuks, seega tasub torustikku, aga ka kraane ja segisteid regulaarselt hooldada.

Pikka aega torudes seisnud vesi ei pruugi sobida enam joogiveeks. Näiteks kui koolimajad on suvel kuu aega suletud ja veetarbimine on väike või puudub üldse, siis tuleks enne õppetöö alustamist teostada põhjalik torustiku loputus. Selleks tuleb jätta kraanid mõneks tunniks jooksmata, et seisev vesi saaks asendada värske joogiveega.

Omaette küsimus on joogivee filtreerimine. Enne filtri paigaldamist tasub uurida, kas täiendav vee filtreerimine on üldse vajalik. Lisaks tuleks veenduda, et konkreetne filter ikka sobib joogiveele ega eemalda veest ülemäärast palju kasulikke aineid. Filtreid tuleb ka regulaarselt hooldada, sest need võivad anda kraaniveele kõrvalmaitse või siis selle kvaliteedi sootuks rikkuda.

KLIIMAMINISTEERIUM

Vee müüt: Puhast vett on palju, jagub kõigile!

“Utlen välja selle, mida lihtsa inimesena teatris kogesin.”

KIRJANIK
LEMBIT UUSTULND
LK 5

Saarte Häääl

Neljapäev, 9. november 2023 • Nr 131 (5801) • Hind 1,20 €

“Kuressaare lahtised” – kes vastutab?

Mike rietusid mais Kuressaare

Õhtuleht

UUDISED

ELU

SPORT

NAINE

TERVIS

RAHATARKUS

LOODUS

AJALUGU

TOIDUTARE

KODU

RISTSÕNA

LAPS

VIHJA

Viimased Eesti Maailm Arvamus Kliendilehed Videod Podcast'id Galeriid Naisteleht Tiiu Horoskoop

Digipakett 1€ / kuu

TELLI

SISENE

HAIGUSPUHANG NIIDAB SAARLASI! Kuna kraanivesi on kahtlane, haigutab pudelivee riiulitel tühjus. Haigla ravijuht: noorim patsient on aastane (4)

KLIIMAMINISTEERIUM

Vee müüt: Puhast vett on palju, jagub kõigile!

Veefirma maadleb Puhja joogiveest leitud bakteritega

JENS RAAVIK

jens.raavik@postimees.ee

Veefirma AS Emajõe Veevärk andis teisipäeval teada, et Elva valla Puhja aleviku ühisveevärgi joogivesi ei vasta nõuetele. Valvurite arv muutus inimesi

tatakse Puhja ühisveevärgi tarbijatel (väikelaste ja immuunpuudulikkusega inimeste puhul igasuguse riski vältimiseks) vett enne joogiks või söögivalmistamiseks kasutamist keeta.» seisab ettevõtte teates.

Korterühistute esindajatel palutakse info edastada kõigile abanikele.

KOLIBAKTER KOLLITAS: veevärk lubab Tabiverele ja Alatskivile peagi puhast kraanivett

Viimsis piirab vald veekriisi tõttu tarbimist

NELE KULLERKUPP

ajakirjanik

REPORTAAŽ

Pärast kuumast ja kuivast ilmast tingitud veetarbimise järsku kasvu juuni keskel hoiatas AS Viimsi Vesi elanikke olukorra eest, kus võimaliku tulekahju korral ei pruugi jaguda kustutusvett. Ootame elanikelt tarbimise piiramist ja joogivee kastmiseks raiskamise lõpetamist, teatas veefirma.

sellega, et ei ole vaja muru kasta. Kui te vaatate mu maja taha, siis näete, et ma ei ole siin kastnud ega niitnud. Muru on pruun, kõrbenud, aga joomata ja pesemata sa ei saa jääda. Muru kastmine on üle mõistuse! Kui on viletsad ajad, peaksid kõik kokku hoidma. Oõsiti näen teinekord, kuidas inimestel vihmutid ja muud sellised asjad töötavad. Päeval keegi ei julge neid kasutada. Mulle tundub, et Viimsi valla mingid ametnikud või töölised sõidavad vahel ringi ja vaatavad, et seda liigset laristamist ei oleks,» räägib mees.

Kui uurin Tomi jutu kohta Viimsi vallavalitsusest, selgub, et selles leidubki tõetera.

«Veetarbimist monitoorib Viimsi Vesi ja neile tuleb teavitust, kui kusagil on see liiga suur. Siis nende andmete põhjal külastavad vallavalitsuse ametnikud

Kastmisest loobumise kõrval on teisigi viise, kuidas veetarbimist efektiivselt vähendada

- Lühendage duši all olemise aega. Tavaline dušš kulutab 10 liitrit vett minutis.
- Pange pesemise ajal kraan kinni. Tavalise nõude- või hambapesu ajal kulub kuus liitrit vett minutis.
- Pesu- ja nõudepesumasin peaks olema täiesti täidetud. Korralikult täidetud masinaga on võimalik kokku hoida 4000 liitrit vett aastas.
- Parandage lekke. Näiteks tilkuv WC-pott kulutab ööpäevas 200 liitrit vett, õrnalt läbi laskva klapi-ga WC-pott aga 600 liitrit ööpäevas.

Aldo Luud

KLIIMAMINISTEERIUM

Vee müüt: Puhast vett on palju, jagub kõigile!

Postimees

Sõda Maailm Majandus Sport Arvamus Kultuur Teadus TV Elu24 Tervis Veel

Kõik uudised Podcast Eesti Maakonnalehed Täna leht Ristsõna Mängud

Päev
alex

Postimees > Eesti

Tellijale

Helendava kaevuveega pere ei saa üheltki ametilt abi

Kuula 0:00

Villu Pärt, reporter
29. juuni 2019, 00:00

Majandus

ERR.ee UUDISED TV RAADIO LASTELE JUUP

uudised EESTI ARVAMUS MAJANDUS VÄLISMAA KULTUUR SPORT MEN

Keskkonnaamet uurib, miks on Võõpsus vesi joogiks kõlbmatu

EESTI

Mirjam Möttus

KESKKONNAAMET UURIB, MIKS ON VÕÕPSUS VESI JOOGIKS KÕLBMATU

Jaga

Kas kohtlajärvelasi ähvardab puhtast põhjaveest ilmajäämine?

Merike Lees
23. juuli 2021, 14:37

Vee müüt: Puhast vett on palju, jagub kõigile!

Lüganuse vallas Matka külas leiti joogivee filtrist usse ning veest on leitud kolibaktereid ja enterokokke. Keskkonnaamet kahtlustab fekaalireostust.

Artikkel on rohkem kui viis aastat vana ja kuulub arhiivi.

Kohtla-Järve Oru linnaosas on veevärgivesi reostunud benseeniga

EESTI

19.12.2013 17:13

EestiPäevaleht
Roheportaal

ENERGIA JA TRANSPORT

RINGMAJANDUS

LOODUS

KLIIMAKRIIS

ETTEVÕTLUS

SAATED

Telli

METS JA LOODUS

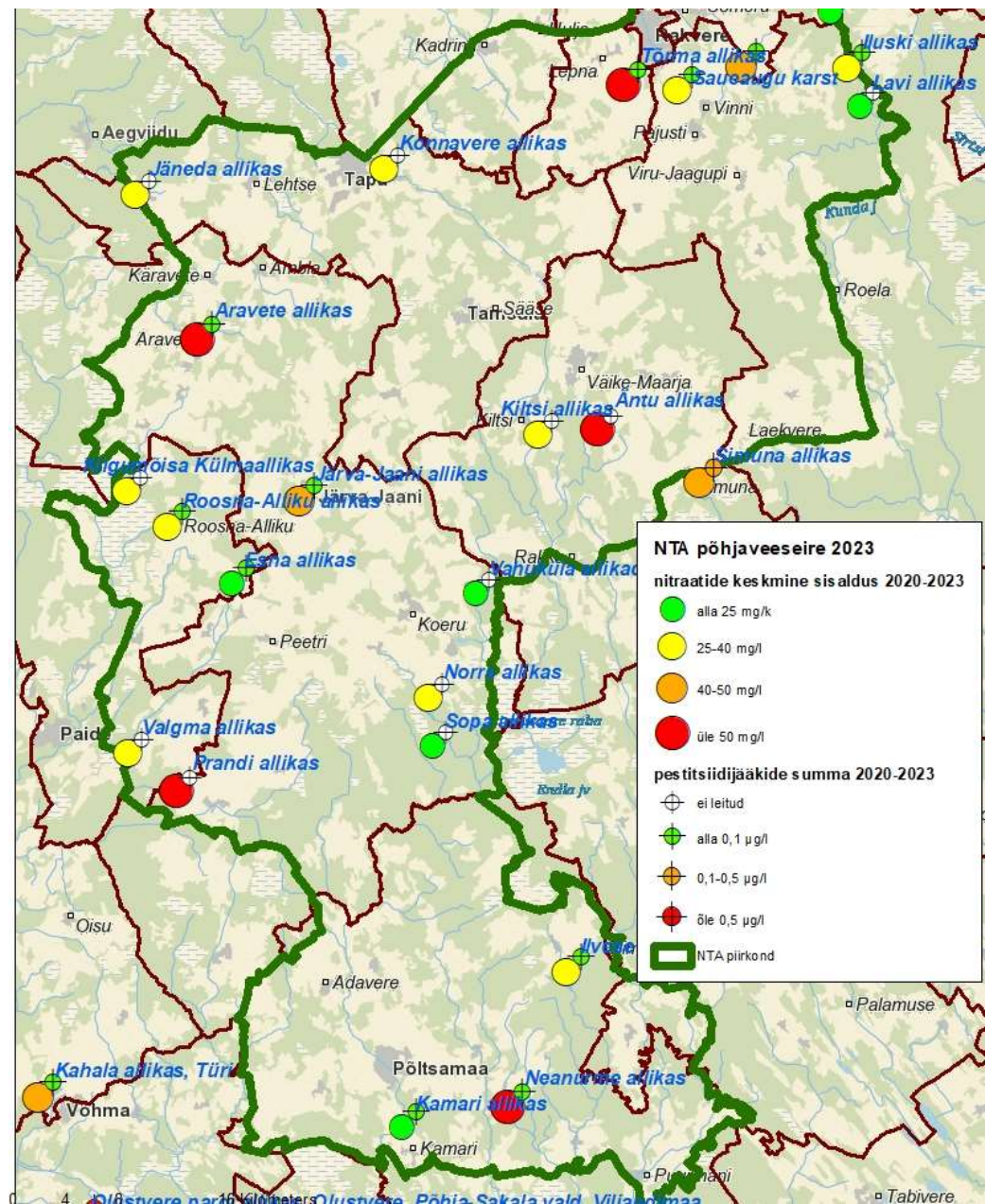
12.09.2023, 19:00

Räpina valla alevikus on joogivesi reostunud. Kaevuvesi sisaldab ohtlikku ainet lubatust kaks korda rohkem (105)

Salvkaevude vesi on reostunud, kuid reostuse põhjus pole teada. Kuna muud ligipääsu veele pole, sõltuvad aleviku elanikud nüüd kanistri- ja pudeliveest.

Vee müüt: Allika vesi on kõige puhtam vesi!

Vee müüt: Allika vesi on kõige puhtam vesi!

Postimees Sõda Maailm Majandus Sport Arvamus Kultuur Teadus TV Elu24 Tervis Veel ▾

Tänane leht > Maa Elu

Tellijale

Olustvere allikast leiti ehmatav kogus pestitsiidi

 Kuula 5:36

 Kadri Suurmägi, toimetaja
19. november 2020, 00:00

KLIMAMINISTEERIUM

Ka sõnnikumolekulid on silmale nähtamatud!

Reeda Iismaa
Veeosakonna nõunik

Inimtegevuse mõju=koormus

- Koormuseid kaardistatakse 1 kord 6 aasta jooksul eesmärgiga saada teavet, millised inimtegevused avaldavad vetele olulist mõju ehk millised inimtegevused põhjustavad vete seisundi halvenemist
- Koormused jagunevad:
 - Punktkoormus: paisud, HEJ, reoveepuhastid, sadamad, prügilad jms
 - Hajukoormus: põllumajandus, metsandus, sademevesi, jääkreostusalad
 - Veevõtust tingitud koormus: kaevandused, ühisveevärk, tööstus, põllumajandus
 - Hüdromorfoloogilistest kõrvalekalletest tingitud koormus: maaparandushoid, merepõhja süvendamine
 - Ohtlike ainete allikad

Koormuste kaardistamine

- Koormuste kaardistamisel kasutatavad andmed:
 - Seireandmed
 - Uuringute andmed
 - Andmebaaside andmed
 - Kaardiandmed
 - EstMODEL

2019. Aasta kaardistuse tegemisel kasutati järgmiste asutuste andmeid: Keskkonnaagentuur, Keskkonnaregister, Eesti Looduse Infosüsteem, Põllumajandusamet, keskkonnaseire infosüsteem KESE, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet, Statistikaamet, Terviseamet, Veeteede Amet, Maa-amet

Koormuste kaardistamine

- Kaardianalüüsi kaudu seoti koormused veekogumitega, mida edasi analüüsiti seireandmetel mitteheas seisundis olevate veekogumite mittehea seisundi näitajatega koos – kas koormuse ja mitteheaseisundi vahel on seos

Näiteks:

- Pais---kala
- Maaparandushoid –suurselgrootud
- Reoveepuhasti –lämmastik, fosfor, spetsiifilised saasteained
- Põllumajandus –lämmastik, fosfor, pestitsiidid

Enamasti on ühel kogumil mitu olulist koormust!

Foto: Keskkonnaamet

Foto: Tiina Kõrtsini

Foto: PTA veebilehelt

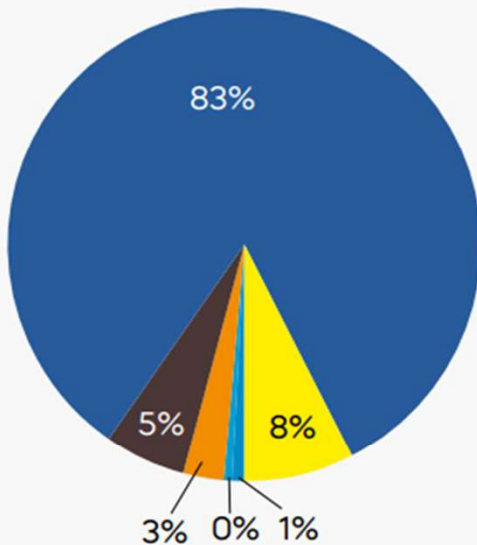

Foto: Shutterstock

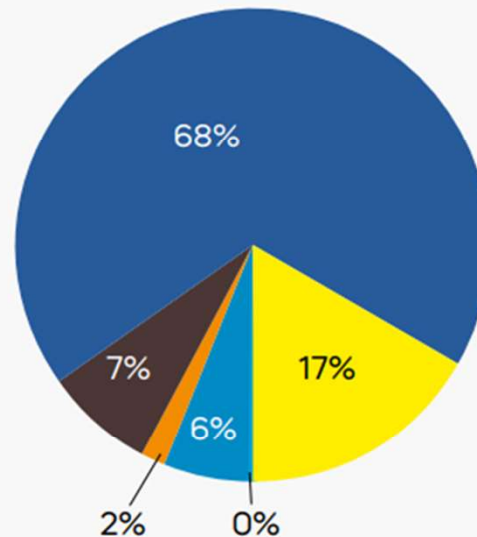

Inimtekkeliste toitainete koormuste osakaalud

Inimtekkelise N koormusallikate osakaalud

Inimtekkelise P koormusallikate osakaalud

■ Põllumassiivid (2.2a) ■ Heitveeväljalasud (1) ■ Kanaliseerimata sademevesi (2.5)
■ Sõnnikuhoidlad (2.2b) ■ Lageraialad (2.3) ■ Kanaliseerimisega ühendamata elanikkond (2.4)

- Põllumajanduskoormuste ohjamiseks on planeeritud täiendavaid meetmeid 80 pinnaveekogumi valgal

Allikas: Maves OÜ, Koormuste ülevaade, 2019

Paisud

Jändja pais, Pärnu jõel, autor Elina Leiner

- EELISes on registreeritud
- 1041 paisu (alles olevad)
- 319 kogumitel asuvat paisu on ületamatud
- 265 mitteheas seisundis vooluveekogumist
- 136 puhul oluliseks koormuseks pais(ud), sh
- 53 kogumit on paisu alusel ilma seireta kesiseks hinnatud

Maaparandus

- Maaparandussüsteeme on kokku 1,3 mln ha maal
 - sellest 0,6 mln ha on põllumajandusmaa ja
 - 0,7 mln ha metsamaa
- 265 mitteheas seisundis vooluveekogumist
- **172** on kas osaliselt või tervenisti maaparandussüsteemi eesvooluks
- Seisundimõju seos loodud 23 veekogumil

- **Oluline koormus on hoiutööd!**

Ohtlikud ained

- **104** pinna- ja **8** põhjaveekogumil mitteheas seisundis OA tõttu
- 82 kogumis Hg kalas
- 20 kogumis benso(a)püreen vees
- 20 kogumis Pb vees või settes
- 18 kogumis erinevad heptakloori ühendid vees
- 16 kogumis PBDE kalas
- 11 kogumis Cd kalas
- 11 kogumis TBT settes
- 8 kogumil Ba vees

Ühe kuupmeetri vett võib muuta joogikõlbmatuks:

- 50 g lämmastikväetiste toimeaines
- 0,1 g kütteõli või autokütust
- 0,001 g põlevkiviõli
- 0,000001 g mürkkemikaali

KLIIMAMINISTEERIUM

Kuidas ametnikud paberit ühelt laualt teisele liigutavad ehk veekaitse korraldamine riigis

Reeda Iismaa
Veeosakonna nõunik

KLIMAMINISTEERIUM

Eesmärk

Eesti vete kaitse, vete hea seisundi saavutamine ja säilitamine!

Eesti veed ja majandamisüksused

EELISes on arvel:

- ca 2874 järve ja tehisjärve
- ca 1772 jõge, oja, peakraavi ja kanalit

Neile kehtivad veeseadusega kehtestatud veekaitsepiirangud

Vete majandamiseks on Eesti veed jagatud majandamisüksusteks ehk **veekogumiteks**

Majandamisüksus=veekogum

Pinnaveekogumid ja põhjaveekogumid:

Pinnaveekogumeid **744**

Vooluveekogumeid 635

Seisuveekogumeid 93

Rannikuveekogumeid 16

Põhjaveekogumeid **31**

Kõik veekogud ei ole veekogumid!

Majandamisüksus=veekogum

Pinnaveekogum on selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa

Pinnaveekogumite puhul on kogumiteks määratud:

- seisuveekogud veepeegli pindalaga alates 50 ha,
- vooluveekogud alates valgalaga 10 km², suuremad jõed on jagatud mitmeks kogumiks,
- rannikuveed on meil jagatud 16-ks kogumiks

Põhjaveekogum on põhjaveekihi või -kihtides selgesti eristatav veemass

Veekogumite alamkategooriad

Looduslikud veekogumid-648

Tehisveekogumid-43

Tugevasti muudetud veekogumid-53:

1) inimese tegevusest põhjustatud hüdro-morfoloogiliste omaduste muutused ei võimalda saavutada veekogumi head ökoloogilist seisundit ning veekogu hüdro-morfoloogiliste omaduste taastamine avaldaks olulist ebasoodsat mõju keskkonnale laiemalt,

2) veekogumi muudetud omadustest tulenevat kasu ei ole tehnilistel põhjustel või ebaproportsionaalselt suurte kulude tõttu võimalik saavutada muul, keskkonda säästvamal viisil.

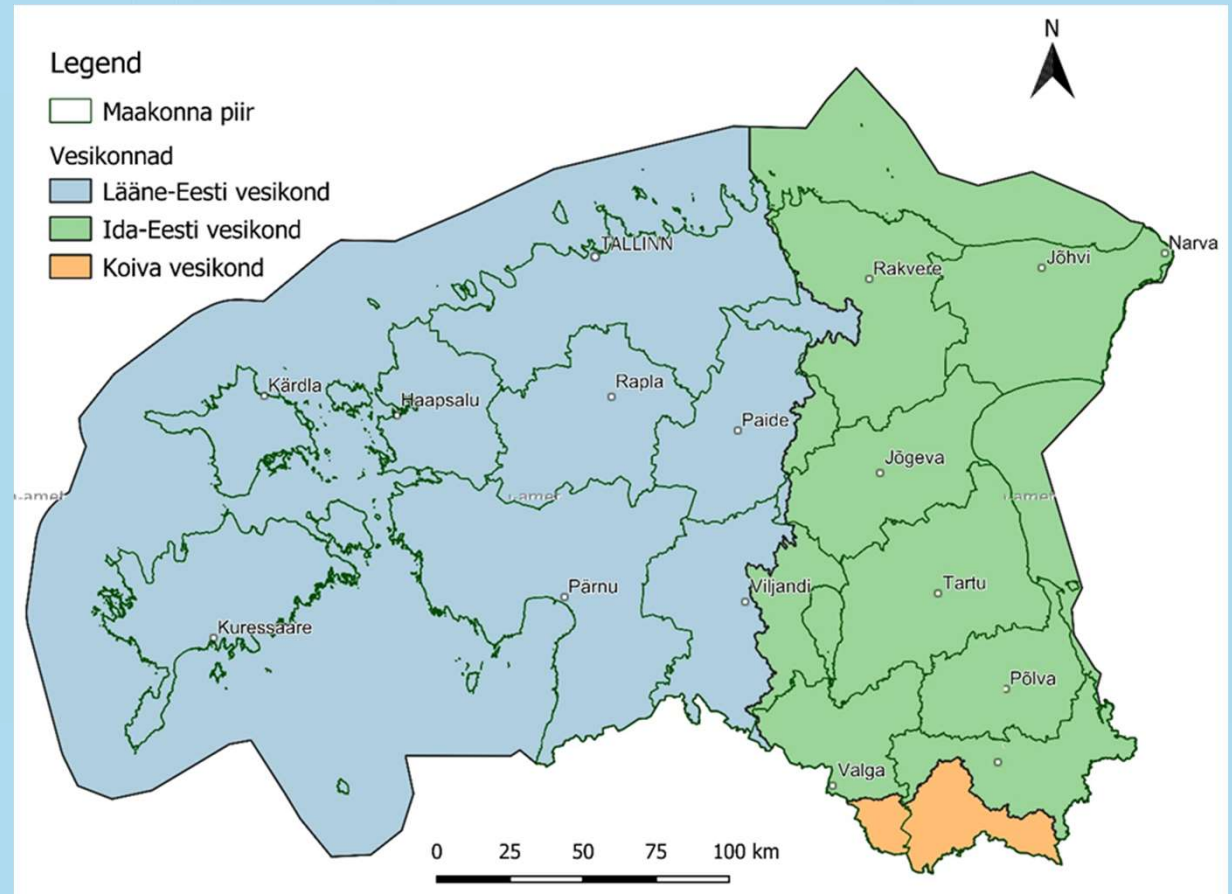

Veemajanduskavad

- Veekogumite majandamine toimub **veemajanduskavade** alusel
- Veemajanduskavad koostatakse 6 a perioodi kohta
- Mitteheas seisundis veekogumite seisundi parandamiseks ja heas seisundis kogumite seisundi säilitamiseks koostatakse **meetmeprogramm**
- **Käsil on 3. veemajanduskavade periood (2022-2027)**
- **<https://kliimaministerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027>**

Vesikonnad

Õiguslik raam

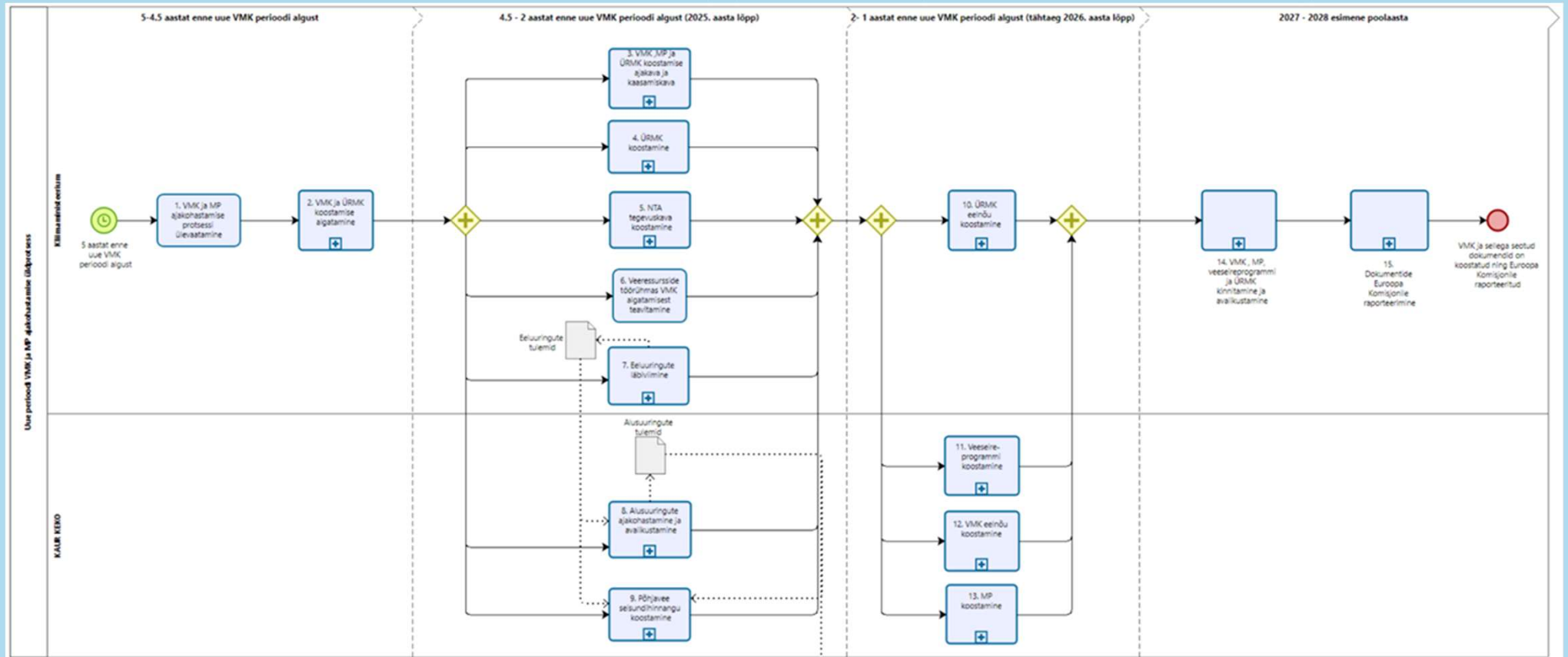
Veepoliitika raamdirektiiv (2000)
Veeseadus (1994/2000)

Eesmärkide saavutamise viimane tähtaeg 2027

Veemajanduskavasid koostatakse koos üleujutuse riskide maandamiskavadega

Veemajanduskavade ajakohastamise protsess

Ülesannete jaotus KliM haldusalas

- Eesmärkide seadmine, VMK ajakohastamise koordineerimine, rakendamise üldine koordineerimine-KliM
- Seire, seisundihindamine, alusuuringute ajakohastamine, veeseireprogrammi koostamine, VMK ajakohastamine, raporteerimine-KAUR
- VMK meetmeprogrammi rakendamise korraldamine-veemajanduskomisjon
- VMK koostamisse avalikkuse kaasamine, meetmeprogrammi meetmete rakendamise koordineerimine-KeA

Veemajanduskavade sisu

- Pinna- ja põhjaveekogumite asukohad, piirid, tunnused, kogumite määramise meetodika, seisundihinnangud ja meetodikad, uue perioodi seire kokkuvõte
- Kaitset vajavate alade ülevaade
- Oluliste koormuste ülevaade
- Kogumitega seotud eesmärgid ja erandid
- Veekasutuse majandusanalüüsi kokkuvõte
- Meetmeprogrammi kokkuvõte

Veemajanduskavade sisu

- Kliimamuutuste mõju kirjeldus
- Üleujutustega seotud riskide maandamise kavade kokkuvõte
- Seotud programmid ja kavad
- Koostöö rahvusvahelistes vesikondades
- VMK avalikustamise kokkuvõte
- Pädevad asutused
- Kontakt ja taustainfo
- Pärast kava kinnitamist tehtud muudatused

Meetmeprogramm

Meetmeprogrammis on **183** erinevat meetmetüüpi ja **2319 spetsiifilist meetet**

Põhimeetmed ja täiendavad meetmed

Administratiivsed (õigusaktidega töö, järelevalve, lubade menetlus, süsteemiarendus, toetussüsteem jms)

Uuringud

Nõustamismeetmed (koolitused, nõustamine, infomaterjalid)

Tehnilised meetmed

Meetmeprogramm

Vesikonna koormus–kogumi seisund-kogumi koormus-meetmed

Põllumajanduse täiendavad meetmed

=

ÜPP toetuse andmise tingimused

ÜPP-s eelisseisus VMK-s kaardistatud veekogumite valgalad

Meetmeprogramm

Rakendajateks KliM, KeA, KAUR, KOVid, RMK, vee-ettevõtted, põllumajandustootjad, paisutajad, maaparandussüsteemide valdajad, jääkreostusobjektide omanikud, MTÜd ja SAd jne

Meetmeprogrammi hinnanguline maksumus on
ca **854 MEUR, vajak 165 MEUR**

Meetmeprogramm

[Veemajanduskavade meetmeprogrammi kaardirakendus Maaameti geoportaalil:](#)

https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kem_veemajanduskaava

KLIMAMINISTEERIUM

“Veeinimeste” lõputu õudus – kui Excelis read otsa saavad

Reeda Iismaa
Veeosakonna nõunik

VMK koordineerimine:

Vastutav koordineeriv asutus on Keskkonnaamet
2 aasta kohta tegevuskava
kord aastas meetmete rakendamise ülevaade

KeA ei ole tegelenud sisulise koordineerimisega!

- Meetmete faktilised
- Alamvesikonna spetsialist--CleanEST Viru alamvesikonna koordinaator

Lääne-Eesti vesikonda LIFE SIP WetEST taotlus

KLIMAMINISTEERIUM

7 põhjust, miks me seni oleme läbi kukkunud

Metoodika

Eeldame, et seiramata kogumid on heas seisundis, ent kui uurime, siis tihti selgub, et nii see ei ole.

Riigis on tähtsamaid teemasid

- Ressursside puudus:
 - Meetmete rakendamiseks
 - Administratiivse suutlikkuse tõstmiseks
 - Töövahendite arendamiseks

Riigis on tähtsamaid teemasid

Lahendused?

Poliitilist tahet/huvi tekitada keeruline

Hangime välisvahendeid probleemide lahendamiseks

LIFE SIP WetEST Lääne-Eesti vesikonna meetmete rakendamiseks ja administratiivse võimekuse tõstmiseks

9 a (2025-2033)

20 partnerit

32 miljonit eurot

Erinevate valdkondade ebapiisav integreeritus

Merestrategia, looduskaitse/Natura, kliimamuutustega kohanemine, jäätmemajandus jne

Tulemuseks:

- Läbimõttlemata ressursside kasutus
- Konfliktid: veekaitse vs looduskaitse vs sotsiaalsed ootused vs majandusvajadused vs muinsuskaitse jne

Erinevate valdkondade ebapiisav integreeritus

Lahendus?

Plaanis on läbi viia analüüs erinevate valdkondade ühisosade kaardistamiseks ja paremaks integreerimiseks – eesmärgid, meetmed, konfliktid.

Life SIP WetEST projekti raames

Rakendajate madal teadlikkus ja meetmete rakendamise suutlikkus

Madal veekaitse teadlikkus

Madal veemajanduskavade teadlikkus

Madal meetmete rakendamise vajaduse teadlikkus

Madal meetmete rakendamise suutlikkus:

- Ressursside puudus
- Teadmiste ja oskuste puudus
- Paberimajandusega tegelemine liialt keerukas

Meetmete kulutõhususe hindamise madal tase – ebaproportsionaalsed meetmed

Rakendajate madal teadlikkus ja meetmete rakendamise suutlikkus

Lahendus?

- KeA-I ja RMK-I on keskkonnateadlikkuse tõstmise pädevus, suurendame fookust veekaitsele
- Loomme KIKi erinevaid finantsinstrumente VMK meetmete rakendamiseks/rahastusprioriteetide ümberhindamine
- Linnateaduse toetamine
- Väliste vahendite leidmine VMK rakendamise koordineerimiseks administratiivse süsteemi loomiseks

Andmete puudused

- Ebapiisavad andmed (140 uurimusseire vajadus)
- Madala usaldusväärusega andmed
- Andmed laiali erinevates andmebaasides
- Andmed tehniliselt raskesti kättesaadavad

Andmete puudused

- Lahendus?
- Väliste vahendite hankimine seire tõhustamiseks, veeandmebaaside arendamiseks, veemajanduskava rakendamiseks töölaua loomine

KLIMAMINISTEERIUM

Täna!

reeda.iismaa@kliimaministeerium.ee

KLIIMAMINISTEERIUM